

Zagrebu, Splitu, Dubrovniku, Zadru i Karlovcu. Bavi se keramikom i grafikom; izradio je seriju dječjih igračaka (1962–63).

LIT.: T. Maroević, Dobrodošlica za Ambroza, Lizu, Viktora & Comp., Telegram, 27. III. 1970. — R. Ivančević, Zvonimir Lončarić (katalog), Zagreb 1974. — Ž. Košćević, Zvonimir Lončarić, Zagreb 1981. — M. Špoljar, Zvonimir Lončarić, Zagreb 1990. — Ž. Ké.

LOŃARSTVO → KERAMIKA

LOPATINEC, selo u Međimurju. Na istaknutu brežuljku Pleškocvu dominira barokna župna crkva *Sv. Jurja na Bregu* (prvotno Marija Lauretanska) iz sred. XVIII. st., pravokutne osnove, s bočnim zvonikom. Pročelje svetišta raščlanjeno je pilastrima, kornišima i nišama s kipovima. Oko crkve je cinktor s arkadama, istaknutim vitkim cilindričnim kulama te portalom s dekorativnom skulpturom. U crkvi su barokni oltari, od kojih glavni ima kipove J. Holzingera, figuralno ukrašena propovjedaonica, oko 1779, te ormar i slike. U župnoj kuriji (sred. XVIII. st.) čuva se darovnica Nikole Zrinskoga iz 1563. — Pil Sv. Antuna Padovanskoga podignuo je na Lopatincu Juraj Vitković 1736. — U okolici, na Dragoslavcu nalazi se rani tip zidanoga poklonca, a na Dragoslavec Bregu pil tipa tabernakula iz 1753.

LIT.: A. Horvat, Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Zagreb 1956. — S. Vrišer, Dela Stajerskih baročnih kiparjev v Međimurju, Časopis za zgodovino in narodopisje (Maribor), 1967, str. 145. — L. Dobronić, Štovanje Majke Božje Loretke u Hrvatskoj, Dometi, 1991, 1–2–3. — A. Ht.

LOPICA, naziv za otvoreni trijem pred crkv. pročeljem, u Istri i S Primorju (od njemačkog *laube* — trijem, sjenica); karakteristični element regionalne crkv. arhitekture. Redovito četvrtaste osnove, l. na trima stranama ima parapetni zid sa stupovima koji nose krovšte. Izuzetno, stupovi mogu biti povezani polukružnim lukovima (Sv. Foška kraj Peroja) ili pak prostor zatvara zid kojemu su na tri strane probijeni polukružni (Sv. Marija na Škrilinama kraj Berma) ili šiljastolučni otvori (Sv. Katarina u Lindaru). Unutar lopice redovito se nalazi kamena klupa za sjedenje. — Većina od njih nastaje u barokno doba, kada se na taj način proširuje prostor za vjernike malih srednjovj. crkava (Sv. Marija u Oprtlu, Sv. Kuzma i Damjan u Draguču, Sv. Katarina u Svetome Vinčentu). Stilski elementi došli su najviše do izražaja na monumentalnoj lopici crkve Sv. Marije od Milosti u Rovinju, građenoj 1750. u duhu baroknoga klasicizma, dok se na skromnijim seoskim građevinama barokni stil očituje u pojedinostima; kasetirani tabulat u lopici Sv. Marije na Placu u Gračišću (XVIII. st.), barokni anđeli kariatide mjesto stupova pred crkvom Stomare kraj Žminja.

LIT.: A. Gnirs, Küstenländische Formen der Vorhallen bei Kleinkirchen, MCC, 1915, 14. — R.

LOPUD, otok nedaleko od Dubrovnika. Nastanjen od prapovijesti, u doba romanizacije Dalmacije postaje sjelo zemljoposjeda rimskih građana. Iz prvih stoljeća poslije Krista potječu ulomci poganskih skulptura, a iz kasne antike kipovi koji pripadaju Mitrinu kultu i ranokršč. građevinama raskošne opreme. Najstariji su spomenici stilskega graditeljstva predromaničke crkvice u ruševinama (Sv. Ilija, Sv. Petar, Sv. Mavro te Sv. Nikola i Sv. Ivan s kupolama), iz kojih potječe i nekoliko kamenih ulomaka ukrašenih pleterom. Procvat Dubrovačke Republike u XV. st. utjecao je i na razvitak maloga naselja na Lopudu. Na otoku su Dubrovčani naseljavali bjegunce koji su dolazili iz zaleđa bježeći pred Turcima. Novi su stanovnici prihvatili pomorstvo i u XVI. su st. posjedovali već četvrtinu trgovačke flote Republike. — Mjesto je dobilo arhit. i urbanistički oblik u XV. i XVI. st. Iz toga su doba crkve sa samostanima dominikanaca i franjevaca, ljetnikovci (npr. obitelji Đurđević) i kasnogotički knežev dvor s triforom na pročelju. Za obranu je služilo nekoliko kula uz obalu i na brdu iznad naselja. Crkva Gospe od Šunja iz XII. st. nadograđivana je u više navrata sve do XVII. st., kada je dobila današnji izgled. U unutrašnjosti je nekoliko drvenih renesansnih i baroknih oltara. Pred glavnim oltarom, ukrašenim svetačkim skulpturama i reljefima, nalazi se oltarna pregrada s bogatim gotičkim ornamentima. God. 1452. naslikao je M. Junčić poliptih za oltar iste crkve (očuvan u dijelovima). Među slikama se još ističu velika oltarna slika na drvu *Gospa s djetetom i svecima*, djelo J. Palme starijega, te kvalitetna barokna slika *Sv. Obitelj*, potpisana s A. B. D. Dvodijelna oltarna slika *Navještenje* i grupa svetaca rad je nepoznata ranobaroknoga slikara iz Umbrije. — God. 1482. sagrađen je dominikanski samostan s crkvom Sv. Nikole (prijelaz iz gotike u renesansu), u kojoj se nalazila slika *Navještenje* N. Božidarevića (sada kod dominikanaca u Dubrovniku). — Uz franjevački samostan, osn. 1483, podignuta je naknadno četverokutna kula, a čitav sklop je, prema sačuvanu natpisu, opasan visokim zidom 1516. U crkvi Gospe od Spilice nalaze se na glavnome oltaru poliptih, rad

LOPATINEC, glavni oltar crkve Sv. Jurja na Bregu

mlet. slikara Piera di Giovannija iz 1523, te monumentalni drveni kip Gospe. Gotička korska sjedala rad su domaćih drvorezbara iz XV. st. U crkvi se još čuvaju triptih iz radionice N. Božidarevića, na kojemu je i sam radio, te ulomci poliptiha Girolama da Santacrocea na kojemu mu je pomagao i sin Francesco. Na jednome od bočnih oltara nalazi se kasnorenesansna slika *Raspeće*, rad slikara iz kruga Bassana. Od baroknih slika ističe se *Gospa u vijencu cvijeća*, slikana na način flamanskoga romaniziranoga baroka te slika *Sv. Ante Padovanski*, maniristički rad venec. seicenta. Ističe se kapela Sv. Trojstva, koju je krajem XVI. ili poč. XVII. st.

LOPICA CRKVE SV. KATARINE U SVETOME VINČENTU

